

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

פרשת במדבר
שנת תשפ"ז

גליון
קנ"ג

שיעורי חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

- מבצעים -

המטרה של מבצע

כְּשֶׁעוֹרְכִים מְבַצְע בַּפֶּתָה כְּדִי לְתַגְמֵל יְלָדִים שְׂמֵחִים וְהַיּוֹת מִיַּעַד הַמְבַצֵּע צָרִיךְ לִהְיוֹת מֵיַעַד בְּמִיחָד לִילְדִים שֵׁיש לָהֶם טְבָעִים קָשִׁים. הַמְבַצֵּע צָרִיךְ לַחֲזֹק אוֹתָם שְׂיֻכְלוּ לְהִתְגַבֵּר עַל הַמַּדוּת הַקָּשׁוֹת שֶׁלָּהֶם וּלְהִתְנַהֵג טוֹב; בְּמִקוֹם שֶׁנֶּעֱנִישׁ אוֹתָם כָּל הַיּוֹם וְנִעִיר לָהֶם עַל הַתְּנַהּגוֹת לֹא רְאוּיָה, שֶׁיִּבְנוּ אוֹתָם עַל הַטוֹב שֶׁהֵם עוֹשִׂים, וְיִתְגַמְלוּ אוֹתָם עַל כֵּךְ וְיִשְׁבְּחוּ אוֹתָם.

אֵין שׁוּם סִפָּה לַעֲשׂוֹת מְבַצְעִים מִיחָדִים לִילְדִים שֶׁהֵם מְמִילָא טוֹבִים, כִּי הֵם בְּכָל מְקָרָה יִהְיוּ טוֹבִים אֶפְלוּ בְּלִי זֶה.

וְלָכֵן, כְּשֶׁמְחַנְכִים עוֹשִׂים מְבַצֵּע לְתַגְמֵל אֶת הַיְלָדִים שֶׁאֵינָם רַבִּים אַחַד עִם הַשְּׂנִי, צָרִיכִים לָשִׁים עֵינָן בְּמִיחָד עַל הַיְלָדִים שֵׁיש לָהֶם טְבָע לִפְגַּע בְּאַחֲרִים, לְהַרְבִּיץ וּלְבַעֵט; שֶׁהֵם יִקְבְּלוּ הַכִּי הַרְבֵּה פְּרָסִים, כְּדִי שֶׁזֶה יַעֲזֹר לָהֶם לְהִתְגַבֵּר עַל הַטְּבָעִים הַקָּשִׁים שֶׁלָּהֶם וּלְהַפְסִיק לְהַצִּיק. אֲבָל הַיְלָדִים שֶׁהֵם שְׂקֻטִים בְּטְבָעִים וְלֹא

פּוֹגְעִים בְּאַף אַחַד, וְאֵין לָהֶם אֶפְלוּ אֶת הָאֶפְשָׁרוֹת לִפְגַּע בְּאַחֲרִים כִּי הֵם מְפַחְדִים מִהַצֵּל שֶׁל עֲצָמָם, אוֹתָם לֹא כָּל כֵּךְ חָשׁוּב לְתַגְמֵל, כִּי הֵם בְּכָל מְקָרָה לֹא יִרְבוּ אֶפְלוּ בְּלִי זֶה.

אִם עוֹרְכִים מְבַצְע לְתַגְמֵל אֶת הַיְלָדִים שְׂלוּמָדִים בְּהַתְּמָדָה, צָרִיכִים בְּעֵקֶר לְתַגְמֵל אֶת הַיְלָדִים שְׂמֵחִים בְּלִמּוּד וּמְסֻתְפָּלִים עַל הַגְּמָרָא כְּמוֹ שֶׁהַתְּרַנְגוּל מְסֻתְפָּל בְּבִנְי אָדָם... כְּדִי לְהַכְנִיס בָּהֶם חֻשֶׁק לְלִמּוּד. לְעַמַּת זֹאת הַיְלָדִים עִם הָרֹאשׁ הַפְּתוּחַ וְהָרֹאשׁ הַחָרִיף שְׂקוּלְטִים בְּקִלּוֹת אֶת כָּל הַלְּמוּדִים, לֹא צָרִיכִים כָּל כֵּךְ הַרְבֵּה חֲזוּק, כִּי הֵם הֲרִי מְרַגְּשִׁים אֶת הַנְּעִימוֹת בְּלִמּוּד עֲצָמוֹ.

אוֹתוֹ דָּבָר הוּא כְּשֶׁמְחַלְקִים כְּרִטִּיסִים בַּתְּפִלָּה; הַמְטָרָה צָרִיכָה לִהְיוֹת לְגֵרָם לְהַתְּפַלֵּל לִילְדִים שֶׁלֹּא מְתַפְּלִים, אֲלֵא שְׂקוּעִים בְּמִשְׁחָקִים וְהָרֹאשׁ שֶׁלָּהֶם נִמְצָא בְּמִקוֹם אַחֵר. כִּי אֲצֵל הַיְלָדִים שֶׁאֵין לָהֶם בְּכָלֵל קָשִׁי בַּתְּפִלָּה, זֶה לֹא מְשַׁנָּה אִם הֵם מְקַבְּלִים כְּרִטִּיס אוֹ שֶׁלֹּא, הֵם יִתְפַּלְּלוּ טוֹב בְּכָל מְקָרָה.

הילדים הקשים עמלים הרבה יותר

צָרִיכִים לְבָנוֹת וּלְתַת מְלִים טוֹבוֹת לְכָל הַיְלָדִים בַּכֶּתֶה. שְׂיִגִּידוּ לָהֶם: "אַתָּה מְתַפְּלֵל כָּל כֵּךְ יָפֵה", "אַתָּה יָלַד טוֹב", "אַתָּה לֹא פּוֹגֵע".

צָרִיכִים לְדַעַת: אִף יָלַד לֹא רוֹצֵה לִהְיוֹת רַע. אֶפְלוּ הַיְלָדִים שֶׁמְשַׁחֲקִים בְּאִמְצַע הַתְּפִלָּה, לֹא עוֹשִׂים אֶת זֶה עִם רְצוֹנוֹת רַעִים, אֲלֵא בְּרֹאשׁ שֶׁלָּהֶם הֵם חוֹשְׁבִים שֶׁהֵם מְתַפְּלִים כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ. בְּדִיוֹק כְּמוֹ שֶׁאֲנָשִׁים מְבַגְּרִים יְכוּלִים לִפְעָמִים לְשַׁקֵּעַ בְּגִלְיוֹן, אוֹ אֶפְלוּ לְדַבֵּר בְּטִלְפוֹן בְּאִמְצַע הַתְּפִלָּה, כְּשֶׁהֵם חוֹשְׁבִים לְעֲצָמָם: 'אֲנִי לֹא רַע, אֲנִי עוֹשֶׂה עֲכָשׁוֹ דָּבָר נְחוּץ!' בְּדִיוֹק כֵּךְ חוֹשְׁבִים הַיְלָדִים עַל הַמְשַׁחֲקִים שֶׁלָּהֶם; הַמְשַׁחֲקִים שֶׁלָּהֶם חֲשׁוּבִים בְּעֵינֵיהֶם בְּדִיוֹק כְּמוֹ 'הַדְּבָרִים הַנְּחוּצִים' שֶׁלָּנוּ בְּאִמְצַע הַתְּפִלָּה. וְלָכֵן צָרִיכִים לְהַסְתַּפֵּל עֲלֵיהֶם בְּעֵין טוֹבָה וּלְהַרְבּוֹת לְשַׁבַּח אוֹתָם וּלְתַגְמֵל אוֹתָם, כְּדִי שֶׁיִּקְבְּלוּ חֻשֶׁק לְהַתְּפַלֵּל.

הַיְלָדִים הַרְגוּעִים עִם הַטְּבָעִים הַקָּלִים מוֹכְנִים לְשַׁבַּח עַל

להקדוש ברוך הוא שנתנהל נכון עם הילדים.

צריכים כל יום לבקש מהקדוש ברוך הוא: "רבנו של עולם, תעזר לי שאני יזכר שהילדים לא באו לכאן כדי לחתור נגדי, אלא הם בסך הכל ילדים ששקועים במשחקים; הם מחיכים ולא מצייטים על המקום, אבל הם לא מתכוננים לרע כלל".

הילדים שומעים וקולטים הכל

מחנכים עובדים מאוד קשה. לפעמים כשמדברים אל ילדים זה נראה כאלו מדברים אל הקיר, כי רואים שאפילו אחרי שנתנו להם דרשה שלמה על ענין מסוים, לדגמה, שאסור לפגוע באחרים, הילדים ממשיכים לריב כאלו אף פעם לא דברו מזה.

צריכים אבל לדעת שככה זה הולך עם ילדים: צריכים לדבר ולדבר ועוד פעם לדבר, ולהאמין שהילדים שומעים וקולטים הכל, רק זה לוקח זמן עד שמתחילים להבחין את זה עליהם.

כל מה שמכניסים בילדים, לדגמה: אמונה, מידות טובות, קדשת היסוד, והלכות תפלה, הם יקחו אתם לכל החיים.

מחנה טוב ילמד את הילדים את הפרוש של התפלה, ובמיוחד את הברכות של שמונה עשרה. אפשר לחלק אותם לפי שבועות של זמן החורף, שבכל שבוע ילמדו את פרוש המלים של ברכה חדשה. זה לוקח בערך עשר דקות ללמד את הפרוש של ברכה אחת, וזה נשאר אצל

בקרבה לאמר אחרי בלתי היתה לי עדנה ואדני זקן".

למעשה הקדוש ברוך הוא שאל את אברהם אבינו (שם, יג): "למה זה צחקה שרה?"! הקדוש ברוך הוא לא העיר לאברהם למה הוא עצמו צחק. ורש"י (שם, יז, יז דבור המתחיל ויפל אברהם) מסביר את הטעם: כי אברהם אבינו לא צחק בדרך זלזול, אלא הוא היה שמח מאוד והתפעל מהנס שעוד יהיה לו ילד בגיל כל כך מבוגר. כמו שבאמת רואים בתרגום שאומר 'וחדל' - והוא שמח, אחרת מאצל שרה שהתרגום אומר 'והיכת' - והיא צחקה.

רואים מכאן שאפילו ששניהם היו נראים מבחוץ שהם צוחקים באופן שנה, אבל הקדוש ברוך הוא ראה מה שנמצא עמק בתוך הלב; מי שהתכונן לשמח, ומי שחשב לזלזל.

ואת זה צריכים מחנכים לדעת: רק הקדוש ברוך הוא יודע את מה שהאדם חושב בלב שלו, אדם לא יכול לדעת את מה שמתחולל בלב של השני. ולכן, כשרואים ילד צוחק באמצע התפלה, אסור לקחת את זה מיד כחצפה, כאלו שהילד רוצה לחתור תחת המחנה או לעשות ממנו צחוק. צריכים לחשב אולי זה חינוך של שמחה? אולי נזכר הילד בבדיחה? אבל באמת הוא בכלל לא מזלזל, והוא בכלל לא מחפש לחתור תחת המחנה.

חשבון הנפש להקדוש ברוך הוא

מתר להיות מחנה רק אם עושים כל יום חשבון הנפש

המקום אפילו עשר שעות ברצף אם יצוו עליהם לעשות זאת, וזה לא יהיה להם כל כך קשה. אם כך, למה לתת להם הר שלם של כרטיסים, הרבה תגמולים ומלים טובות, כשבאותו זמן הילדים האחרים - שמתנגעים על כל פסיעה ותזוזה כי הדים שלהם רותח בתוכם, ועולה להם מאוד בקשי לשבת בכיתה ולא לריב - לא מקבלים כלום?! ככל שאנו רואים את הילדים עם הטבעים הקשים נופלים בנסיונות שלהם, אין לנו משג כמה פעמים הם כן התגברו כדי להיות טובים.

אסור להגיע אל הילדים במטרה להראות להם שאני כאן הבעל הבית, ורק הילדים שיצייתו להכל יקבלו את התגמול והכרטיסים; אתם הרי לא יודעים מה מנח במח של הילד, עד כמה הם רוצים להיות טובים, אלא מאוד קשה להם להתגבר על הטבעים הקשים שלהם, צריכים לעזור להם להתגבר על הקשיים שלהם על ידי שמתגמלים אותם ונותנים להם מלים טובות.

אולי זה חינוך של שמחה?

אנו רואים בתורה הקדושה, כשהקדוש ברוך הוא אמר לאברהם אבינו שהוא יונשע בילד, אומר הפסוק (בראשית יז, יז): "ויפל אברהם על פניו ויצחק, ויאמר בלבו הלבן מאה שנה יולד ואם שרה הבת תשעים שנה תלד" גם כששרה שמעה שהיא הולכת ללדת ילד, אומר הפסוק (בראשית יח, יב): "ותצחק שרה

הילדים לדורות, לכל החיים שלהם.

אני מסתכל עלי ואני רואה איך שהיום אני עושה דברים ששמעתי מהמלמדים שלי; החל מהמלמדים שלי בפעוטון ובגן עד לכל המלמדים של הכתות הגבוהות. בשעה שלמדתי אצלם, באמת עוד לא קימתי את זה, אבל שנים אחר כך המלים שלהם פעלו וגרמו שאתחיל לקיים את זה.

ולכן צריכים המחנכים לחזק את עצמם ולדבר אל הילדים אפילו שבאותו רגע לא רואים שום שנוי. שייספרו להם ספורים ויעשו מבצעים על מדות טובות וכדומה, ויאמינו שכל המלים חודרות לתוכם ויום אחד הם יתחילו ליישם אותן בפעל.

עבודת החנוכה זו לא סתם פרנסה

עבודת החנוכה שונה מכל עבודה שהיא. בדרך כלל כשאדם מחפש פרנסה, הוא יכול לקחת כל עבודה שרק מגיעה לידו, אפילו שאין לו רגש לעבודה הזאת. לדגמה, אפטר לקחת לעבד בחנות דגים, אפילו שאין שום רגשות מיוחדות לערוף ראשים ולחתך זנבות של דגים;

החנוכה הקדוש מלובלין זכותו יגן עלינו אמר: הסמ"ך מ"ם מאוד מיוחד מהמחנכים, כי הם בונים את הילדים לעבד את הקדוש ברוך הוא. ולכן הוא גרם שיזלזלו בעולם הזה במחנכים; שאנשים יסתכלו עליהם בזלזול ויחשבו לעצמם: 'מה הוא כבר? מלמד... ועל ידי כך לא יכירו בגדלה שלהם, ולא יהיה כל כך קל למצא מחנכים. אבל למעלה בשמים מסתכלים על זה אחרת לגמרי; שם הם מאוד יקרים וקדושים.

מחנה הוא מנהיג ישראל אמתי ורבי אמתי - שאצלו נוהגת כל ההלכות של כבוד רבו' (שלחן ערוך יורה דעה, סימנים רמב - רמד).

אי אפטר לתאר את גדל השכר שמחכה למחנכים. חכמינו זכרונם לברכה אומרים (סנהדרין לו): "כל המקיים נפש אחת מישראל, מעלה עליו הכתוב פאלו קים עולם מלא", הפונה בזה למחנכים; כי הם לומדים עם הילדים שעדין אינם מחיבים במצוות והם עדין לא בוגרים, ומכינים אותם שהם יהיו יהודים פשרים כל ימי חייהם.

אפטר גם לקחת לסדר קפסאות במחסן, ואפילו שאין סבלנות לזה. פי עקר המטרה של העבודה היא רק להביא הביתה כסף לכלכל את המשפחה.

אבל - להבדיל - אחד שרוצה לעסק בעבודה הקדושה של חנוכה, חיב להיות מתאים במיוחד לכך. צריך שיהיה לו רגש לילדים ושיבינו שהם נשמות ישראל, בנים של הקדוש ברוך הוא, ושעובדים בשביל הקדוש ברוך הוא.

עבודת החנוכה היא הרי עבודה מסוג אחר לגמרי; זו עבודה קדושה, ונושאים את אותו תאר שיש על הקדוש ברוך הוא, כמו שאומרים בברכת התורה: "ברוך אתה ה', המלמד תורה לעמו ישראל". ולכן אסור לעבד עם ילדים אם המטרה היא רק כדי להביא הביתה כסף לכלכל את המשפחה.

מחנכים הם יקרים וקדושים מאוד

מחנכים הם הכי יקרים והכי חשובים בעם ישראל; אין עוד משהו כל כך גבוה וקדוש כמו לגדל ולחנך ילדי ישראל.

מכתבים בעניני חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

מה אני עושה עם ילד שלוקח כל הלכה עם דקדוקים ועצבים?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

אני כותב לגבי הבן שלי, ילד טוב שיש לו ראש טוב והוא לומד בהתמדה ברוך השם, הוא לוקח

לשכחה, וכדומה; זה נהפך להיות או. סי. די, (כפיתיות) ענין של עצבים ודקדוקים, "אני טמא, נגעתני בראש שלי, בן נטלתי טוב או לא?", אם הוא נגע במים אחרי שהוא נטל מתחילות השאלות האם הוא טוב טמא, כך הדברים ממשיכים הלאה והלאה ואין לדבר סוף.

אותו דבר בתפילה, לדגמא כשצריכים לבון בפסוק הראשון של קריאת שמע, יש לו ספיקות האם הוא בון טוב, או בטא טוב את המלים וכו'.

כמוכן שזה גורם שהכל יהיה מתח גדול, הכל הולך עם לחץ, ואני לא יודע איך להתחסם לזה.

אולי ראש הישיבה שליט"א יכול לתת לי מהלך בזה, ואולי גם לכתב לבני מהי הדרך הנכונה להתנהג.

י"שר כח

תשובה:

בעזרת ה' תברך - יום ה' פרשת תצוה, ט' אדר, שנת ה'תשפ"ו

לכבוד ... נרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

חס ושלום אל תציק לו עם הדברים האלו, פי הדברים האלו - אם מציקים בזה - הם נהיים יותר גרועים. רבנו כפר מדבר על הבעיה הזו, רבנו אומר (לקוטי מוהר"ן חלק א, סימן עב): "פי זה טבע וסגלת של אלו היצרין הרעים המזדמנים, כל מה שרוצים להתגבר על אלו המחשבות, יותר ויותר הם מתגברים, פי הוא כמו שאדם בורח מדבר, ומסתכל מן הצד פלאחר יד על זה הדבר שפרח ממנו, ואזי הדבר הזה מתגבר עליו ביותר,

שלו, כך זה יסתלק תוך זמן קצר.

והעקר, תפילה; תבקש מהשם יתברך על הילדים שלך, תבקש על הילד הזה על העצבים האלו, וגם על כל הילדים, פי תפילה היא העצה וכשרים. מוהרא"ש מספר, שאלו את החתם סופר הקדוש זכותו יגן עלינו איך הוא זכה לכאלה ילדים טובים, הוא ענה: "בכל לילה בשעת אמירת תיקון חצות מלאתי כוס בדמעות, בקשתי על ילדים טובים"; זו הדרך לזכות לדורות כשרים.

השם יעזור שתצליח בכל הענינים.

...

(קונטרס עצתו אמונה פרשת כי תשא,

שנת תשפ"ו)

מדור חינוך

בקול ברסלב

לשמיעת כל שיעורי החינוך

(באודיש)

מראש הישיבה שליט"א

בקול ברסלב

הקישור 1-2-4-2-1

- שמעו ויהיו נמשבים -

לקבלת הגליון מדי שבוע יש לשלוח אימייל ל: chinuchgilyon@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון אמונה (נשים)

שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד

079-704-0069

ארצות הברית 212-444-9169 / אנגליה 03303502363 / 845-351-9060

קנדה 438-320-9090

...

קול ברסלב

שיעורים; חיוזק יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד

079-704-0066

ארצות הברית 212-444-9191 / אנגליה 03303502361 / 845-351-0910

קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 11552354370

מייל חיוזק יומי chizikyomi@gmail.com